

Werkwijzen

In dit overzicht zijn de volgende werkwijzen opgenomen:

- Stemmen in de klas
- Een vergadering in de klas
- Een buurtschouw
- Leerlingraad
- Buddyproject
- Schoolkrant
- Een bezoek aan het gemeentehuis/een bezoek aan de wethouder
- Kinderpersbureau
- Inzamelingsactie voor een goed doel
- Kinderen betrekken bij een ouderavond
- Werken aan regels
- Intergenerationeel werken
- Warmetruiendag
- Herdenking en viering 4 en 5 mei
- Opruimen in de buurt
- Leerlingen evalueren leerkrachten
- Vieringen
- Boomplantdag
- Gehandicapten werken in het restaurant
- Schaduwverkiezingen bij landelijke verkiezingen

<p><i>Naam werkwijze</i> Stemmen in de klas</p>
<p><i>Voor welke groep geschikt</i> In principe is het geschikt voor onder, midden en bovenbouw.</p>
<p><i>Wat is het doel</i> Door stemmen in de klas kun je kinderen een democratisch principe uitleggen. Er is een meerderheid, er is een minderheid. Door verschillende keren te stemmen in de klas, wennen kinderen aan het idee dat ze onderdeel zijn van besluitvormingsprocessen in een groep.</p>
<p><i>Hoe werkt het? Didactische aanwijzingen</i> Stemmen in de klas wordt pas zinvol als je ook toelicht wat er door stemmen gebeurt. Eerst wordt een vraagstuk voorgelegd, dan besluit je daarover te stemmen. Door het handen opsteken, wordt duidelijk hoe de verhoudingen zijn. Maak duidelijk dat de uitkomst ook consequenties heeft. Kies bij kinderen onderwerpen om te stemmen die dicht bij hun eigen leefwereld liggen.</p>
<p><i>Hoe kun je de vooruitgang meten?</i> Het is moeilijk om echt voortgang te meten. Wel kan met de kinderen in de bovenbouw een reflectiegesprek worden gevoerd over stemmen in de klas: wat vinden ze ervan, hoe ga je om met de minderheid, kun je over alle onderwerpen stemmen?</p>

<p><i>Naam werkwijze</i> Een vergadering in de klas</p>
<p><i>Voor welke groep geschikt</i> Voornamelijk midden en bovenbouw</p>
<p><i>Wat is het doel?</i> Het doel is kinderen te leren dat er verschillende rollen zijn in een vergadering, dat een vergadering een agenda en een procedure heeft, dat er inspraak is in een vergadering en dat er afspraken worden vastgelegd in een verslag.</p>
<p><i>Hoe werkt het? Didactische aanwijzingen</i> Een vergadering in een klas vraagt enige voorbereiding. Eerst moet worden uitgelegd wat een vergadering is en dat het ook heel gebruikelijk is. Het gebeurt in de gemeenteraad, maar ook bij de tennisvereniging en op school, de leerkrachten zelf vergaderen ook. Benoem de rollen: voorzitter, notulist. Geef aan wat er wordt verwacht van de voorzitter: iedereen krijgt om de beurt spreek-tijd, als we er niet uitkomen, kunnen we stemmen. Stel een agenda op met de kinderen, kies bij voorkeur een onderwerp dat kind-nabij is, maar denk ook aan doelgerichte activiteiten, bijvoorbeeld: wat gaan we doen met de schooltuin? Maak er een echt rollenspel van: de kinderen krijgen eerst een agenda, dan volgt de vergadering, een rondvraag, er wordt een verslag opgesteld. Zorg ook voor een voor-zittershamer voor de voorzitter.</p> <p>Voorbeeld van een agenda:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Mededelingen. – We willen een ouderavond inrichten waarbij de kinderen ook betrokken zijn. – Wat kunnen de kinderen doen op de ouderavond? Verzamelen van ideeën. – Welke ideeën gaan we kiezen? Waarom gaan we die kiezen? – Hoe gaan we het aanpakken? Is er een taakverdeling? – Afspraken maken. – Wat verder ter tafel komt en rondvraag.
<p><i>Hoe kun je de vooruitgang meten?</i> De kans bestaat dat het de eerste keer nog wat rommelig verloopt, maar als je het herhaalt, kunnen de procedures duidelijker worden en zal het wellicht ordelijker verlopen. De voortgang kun je meten door eigen waarneming: kinderen gedragen zich meer of minder conform de vergaderdiscipline.</p>

<p><i>Naam werkwijze</i> Buurtschouw</p>
<p><i>Voor welke groep geschikt</i> Bovenbouw/brede school</p>
<p><i>Wat is het doel?</i> Met een wijkschouw wil je kinderen betrekken in afwegingen voor de inrichting van de wijk. Dat gaat niet zozeer over stedenbouwkundige beslissingen, maar meer het onderhoud. Deze beschrijving is gebaseerd op de uitvoering van een wijkschouw in Heerlen.</p>
<p><i>Hoe werkt het? Didactische aanwijzingen</i> Met de kinderen is er eerste een gesprek over de omgeving, de wijk. De omgeving is niet een gegeven, mensen hebben invloed op de omgeving. Aan kinderen zou kunnen worden gevraagd: wat zou je willen verbeteren aan de buurt? Wat maakt een buurt vriendelijk voor kinderen? Wat zijn concrete acties die kunnen worden uitgevoerd? De kinderen werken in kleinere groepen (4-5 leerlingen). Iedere groep krijgt een klein fotoestel mee en ieder groepje mag een beperkt aantal foto's maken, bijvoorbeeld 5. Op die manier wordt van de kinderen gevraagd te overleggen over de onderwerpen en foto's. In de klas kunnen de groepjes een presentatie (portfolio of poster) maken. Ze geven zelf aan wat ze willen verbeteren en waarom. De angst bij buitenstaanders is dat de kinderen alleen basketbalvelden en zwembaden willen. In de praktijk blijken de kinderen te wijzen op kapotte bankjes en overvolle afvalbakken. Heel realistisch dus. In de discussie die daarna volgt, wordt duidelijk dat kinderen ook dilemma's ervaren: is ruimte in de buurt nu speelruimte of parkeerruimte? De posters met presentaties zijn in het project in Heerlen ook gepresenteerd aan de gemeente. Daarmee krijgt het werk van de kinderen dus ook een bredere betekenis, zeker voor de kinderen.</p>
<p><i>Hoe kun je de vooruitgang meten?</i> Om te bepalen of kinderen hier wat van leren is het belangrijk om daar met kinderen over te praten. Het gaat er dan niet over alleen te vragen of ze het leuk vinden of niet, maar dieper door te vragen, bijvoorbeeld wat voor hen een nieuwe ervaring was, wat heb je geleerd?</p>

<p><i>Naam werkwijze</i> Leerlingenraad</p>
<p><i>Voor welke groep geschikt</i> In eerste aanleg meer voor groep 7 en 8, maar kan ook in middenbouw</p>
<p><i>Wat is het doel?</i> In een leerlingenraad leren kinderen overleggen, argumenten afwegen, samenwerken en de eerste principes van democratisch handelen.</p>
<p><i>Hoe werkt het? Didactische aanwijzingen</i> Een leerlingenraad kan per school, maar ook per klas worden ingesteld. Bepaal hoeveel leerlingen er in de raad kunnen plaatsnemen. Vijf is een mooi getal. Bepaal ook dat er een voorzitter komt en wat de taken zijn (de vergadering voorzitten, zorgen dat er gestemd wordt over de onderwerpen en voorstellen). De leerlingen kunnen worden gekozen door de klasgenoten in een verkiezing. De kandidaten kunnen zichzelf eerst presenteren en aangeven waarom zij in de leerlingenraad willen plaatsnemen of gekozen willen worden.</p> <p>Een leerlingenraad kan bijvoorbeeld eens per maand samenkomen. Bepaal samen met de kinderen welke onderwerpen zij willen behandelen. Het beste zijn dat onderwerpen die dicht bij de belevingswereld van de kinderen staan. Bepaal ook met de kinderen wat de zeggenschap van de kinderraad is.</p> <p>Voorbeelden van onderwerpen:</p> <ul style="list-style-type: none"> – De inrichting van een schoolfeest – De bestemming van het schoolreisje – De organisatie van een trip naar een museum <p>Om meerdere kinderen deel te laten nemen, kun je twee leerlingen raden per jaar instellen, in het najaar en in het voorjaar.</p>
<p><i>Hoe kun je de vooruitgang meten?</i> De kinderen kunnen zelf in de beoordeling worden betrokken, door bijvoorbeeld een tevredenheidsenquête te houden in de klas over de leerlingenraad. Je zou kunnen kijken naar de vraag: wat heeft de leerlingenraad beloofd en wat is ervan terechtgekomen?</p>

<p><i>Naam werkwijze</i> Buddy-project</p>
<p><i>Voor welke groep geschikt</i> Voor de jongere groepen</p>
<p><i>Wat is het doel?</i> Als kinderen nieuw in de groep komen, kun je aan meer ervaren kinderen vragen om een buddy te zijn. Dat betekent dat zij het nieuwe kind uitleggen waar ze alles kunnen vinden, en hoe het op de school werkt. Het doel is dat kinderen geduld en tolerantie ontwikkelen voor anderen en begrijpen dat de ander nieuw is en nog niet alles weet.</p>
<p><i>Hoe werkt het? Didactische aanwijzingen</i> Vraag aan het oudere kind om de rol van buddy te spelen. Spreek een paar spelregels af met het kind. Na een dag heeft het nieuwere kind waarschijnlijk wel door hoe het werkt.</p>
<p><i>Hoe kun je de vooruitgang meten?</i> Vraag aan het nieuwe kind of alles duidelijk is geweest.</p>

<p><i>Naam werkwijze</i> Schoolkrant</p>
<p><i>Voor welke groep geschikt</i> De schoolkrant is geschikt voor groep 7 en 8, maar met iets meer structuur ook voor de middenbouw.</p>
<p><i>Wat is het doel?</i> Het doel is dat kinderen leren zich te oriënteren, zich schriftelijk te uiten voor de school als gemeenschap en ervaringen met elkaar delen. Door samen te werken in een redactie moeten ze samen bepalen wat er in de krant komt en voor wie dat interessant is (ouders, kinderen, leerkrachten).</p>
<p><i>Hoe werkt het? Didactische aanwijzingen</i> Vorm met een groepje kinderen een redactie en bepaal hoe vaak de krant zal uitkomen. Veel vragen kunnen door de redactie worden bepaald:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Welke onderwerpen komen er in de krant? – Hoe dik moet de krant worden? – Wat is een goed artikel? – Wat doen we met foto's? <p>Zorg voor echte deadlines. Op de computer kunnen de kinderen de schoolkrant opmaken.</p>
<p><i>Hoe kun je de vooruitgang meten?</i> De schoolkrant is een product dat je kunt beoordelen. Je kunt de redactieleden ook laten rouleren, zodat iedereen aan de beurt komt.</p>

<p><i>Naam werkwijze</i></p> <p>Een bezoek aan het gemeentehuis Een bezoek aan de wethouder</p>
<p><i>Voor welke groep geschikt</i></p> <p>Geschikt voor groep 7/8</p>
<p><i>Wat is het doel?</i></p> <p>Een bezoek aan het gemeentehuis maakt zichtbaar waar de lokale democratie zich bevindt. Hier werkt de burgemeester, werken de wethouders en komt de raad samen. Een bezoek aan het gemeentehuis maakt duidelijk dat er lokaal besluiten worden genomen die ook de kinderen raken.</p>
<p><i>Hoe werkt het? Didactische aanwijzingen</i></p> <p>Een goed bezoek aan het gemeentehuis staat of valt met een goede voorbereiding en nazorg.</p> <p>Vooraf is het verstandig met de kinderen onderzoek te doen naar de vraag wat een gemeentehuis eigenlijk is, wat is de rol van de burgemeester, van de wethouders en van de raad? Wat staat er op de website van de gemeente? Over welke zaken besluit de gemeente eigenlijk?</p> <p>Hoe werkt dat met stemmen in de gemeente? Hoe vaak gebeurt dat? Wanneer mag je stemmen?</p> <p>Tijdens het bezoek is het misschien mogelijk met een wethouder te spreken (dit vraagt voorbereiding), maar het is zeker wel mogelijk de raadszaal te bezoeken? En waarom zou daar een foto van de koning hangen?</p> <p>Na afloop is het goed om de kennis die vooraf is opgedaan, te koppelen aan het bezoek en daar na afloop een gesprek over te hebben met de kinderen.</p>
<p><i>Hoe kun je de vooruitgang meten?</i></p> <p>Er zijn verschillende presentatiemogelijkheden.</p> <p>De kinderen kunnen een portfolio maken.</p> <p>Het is ook mogelijk dat kinderen een wethouder interviewen.</p>

<p><i>Naam werkwijze</i> Kinderpersbureau</p>
<p><i>Voor welke groep geschikt</i> Groep 7 en 8, ook geschikt voor de brede school</p>
<p><i>Wat is het doel?</i> Kinderen vormen samen een krantenredactie, vergelijkbaar met een schoolkrant. Een kinderpersbureau is intensiever en richt zich meer op gebeurtenissen in de gemeenschap en buurt. Begeleiding van kinder- of jeugdpersbureaus wordt ook commercieel aangeboden. Het doel is dat kinderen leren samenwerken, besluiten, samen onderwerpen bepalen, bepalen wat ze willen laten zien en wat interessante beelden zijn. De onderwerpen gaan bij voorkeur over gebeurtenissen in de buurt of gemeenschap. Door het werken aan een kinderpersbureau wordt aan veel competenties tegelijk gewerkt, en ook aan taal.</p>
<p><i>Hoe werkt het? Didactische aanwijzingen</i> Kinderen vormen samen een redactie. Bepaal samen welke rollen de kinderen kunnen innemen: journalist, fotograaf, eindredacteur, vormgever. Bepaal samen waar de krant over wil schrijven. De krant kan op papier, maar ook via internet verschijnen. In een kinderpersbureau kunnen gebeurtenissen in de buurt aan de orde komen, zoals hondenpoep, speelplekken, sporten etc.</p>
<p><i>Hoe kun je de vooruitgang meten?</i> Een goede krant kun je beoordelen. Maar activiteiten in de brede-schoolomgeving worden meestal niet beoordeeld: daar gaat het ook om plezier maken door samenwerken.</p>

<p><i>Naam werkwijze</i> Inzamelingsactie voor een goed doel</p>
<p><i>Voor welke groep geschikt</i> Geschikt voor groep 5-8</p>
<p><i>Wat is het doel?</i> Geregeld komt het voor dat er een ramp of een nare situatie is. Kinderen zien dat op televisie en hebben vaak de behoefte er iets aan te doen. Ze zijn betrokken bij wat ze via de televisie wordt aangereikt. Het kan ook gaan om een bestaand goed doel, bijvoorbeeld het Kika-fonds. Het doel is dat kinderen leren begrijpen dat met het geld dat wordt ingezameld goed werk kan worden gedaan voor mensen die wat tekortkomen of ziek zijn. Door geld in te zamelen, doen zij wat voor de gemeenschap. Het is van belang een doel te kiezen dat kinderen kunnen begrijpen, of waarvan ze het idee hebben dat ze er iets aan kunnen doen. Opwarming van de aarde is waarschijnlijk te abstract en kan ook bedreigend zijn voor kinderen.</p>
<p><i>Hoe werkt het? Didactische aanwijzingen</i> Er zijn veel verschillende manieren om geld in te zamelen. Vroeger kenden we het heitje voor een karweitje, maar het kan ook door het inzamelen van lege flessen, of het organiseren van een sponsorloop of een bazaar. Bij het werken met kinderen voor een goed doel is het steeds van belang om dat goede doel voor ogen te houden. Kinderen kunnen zelf een bijdrage leveren en dat is belangrijk. Sommige kinderen zullen zich verliezen in de wedstrijd om zo veel mogelijk flessen te verzamelen. Voor die kinderen is het van belang het goede doel nog eens te benadrukken.</p>
<p><i>Hoe kun je de vooruitgang meten?</i> De voortgang is niet goed te meten, maar aan de hand van gesprekken ontstaat wellicht meer begrip voor goede doelen en de rol die kinderen spelen in de gemeenschap.</p>

<p><i>Naam werkwijze</i> Kinderen betrekken in een ouderavond</p>
<p><i>Voor welke groep geschikt</i> Geschikt voor groep 5-8</p>
<p><i>Wat is het doel?</i> Het doel is kinderen te betrekken bij hun eigen ontwikkeling en de school als gemeenschap.</p>
<p><i>Hoe werkt het? Didactische aanwijzingen</i> Ouderavonden kennen de bekende tien-minutengesprekken waar de leerkracht vertelt over de voortgang van de leerling aan de ouders. Door de kinderen zelf te betrekken bij de ouderavond, participeren zij in de school als gemeenschap. Ze kunnen hun ouders de school laten zien waar zij de hele dag zijn. Ze kunnen (creatieve) producten laten zien en de leerkrachten voorstellen. Het geeft de leerlingen de gelegenheid een gevoel van eigenaarschap over de school te ontwikkelen, trots te zijn en te oefenen in de rol van gastheer/vrouw. Ook bij het tien-minutengesprek kunnen de kinderen aanwezig zijn. Ouder, kind en leerkracht hebben dan samen een gesprek over de ontwikkeling van het kind. Als dat nodig is kunnen de laatste twee minuten ook zonder het kind plaatsvinden.</p>
<p><i>Hoe kun je de vooruitgang meten?</i> De voortgang van een dergelijke werkwijze is niet goed te meten, maar leerkrachten kunnen wel waarnemen hoe de kinderen zich gedragen in een dergelijke situatie.</p>

<p><i>Naam werkwijze</i> Werken aan regels</p>
<p><i>Voor welke groep geschikt</i> Groep 1-8</p>
<p><i>Wat is het doel?</i> Door regels worden kinderen gesocialiseerd en passen ze zich aan elkaar aan. Kinderen vragen ook om regels en grenzen. Soms zoeken ze de grenzen op, maar dat hoort bij het opgroeien. Als er duidelijke regels zijn en de sancties zijn duidelijk, accepteren kinderen de sanctie ook bij het overschrijden van de lijn.</p>
<p><i>Hoe werkt het? Didactische aanwijzingen</i> Er zijn een paar aandachtspunten voor het werken aan regels:</p> <ul style="list-style-type: none">
– Probeer kinderen te betrekken bij het opstellen van regels. Het kan gaan over de regels bij het buitenspelen op het plein, of over de regels rond de lunch. Ook jongere kinderen zijn goed in staat aan te geven wat wel en niet wenselijk is en wat daarom wel en niet mag.
– Probeer regels niet als een gegeven te presenteren, maar ook uit te leggen waarom er een regel is.
– Wees bij het opstellen en naleven van regels consequent, ook bij naleving van regels tussen collega's.
– Wees bij het opstellen van regels positief. Regels die beginnen met NIET creëren een negatieve stemming.
<p><i>Hoe kun je de vooruitgang meten?</i> Regels en de naleving ervan horen bij opvoeden en de school. Iedere leerkracht heeft ermee te maken. Leerkrachten kunnen op basis van ervaring en de dagelijkse omgang haarfijn aangeven of de kinderen zich meer of minder van regels aantrekken. Het meten van dat gedrag is ingewikkelder. Je zou wel op gezette tijden het aantal incidenten of ordeverstoringen op het plein kunnen meten.</p>

<p><i>Naam werkwijze</i> Intergenerationeel werken</p>
<p><i>Voor welke groep geschikt</i> Groep 1-8, ook geschikt voor brede schoolverband</p>
<p><i>Wat is het doel?</i> Het doel is dat kinderen kennismaken met ouderen in de buurt. Je kunt ook nog intergenerationeel, interetnisch werken. Dan bezoeken bijvoorbeeld allochtone kinderen autochtone ouderen in de buurt. Dat geeft een extra dimensie. De kinderen leren meer respect ontwikkelen voor ouderen.</p>
<p><i>Hoe werkt het? Didactische aanwijzingen</i> Meestal gebeurt het in projectverband. Een groepje leerlingen gaat op bezoek bij ouderen in de buurt en verricht samen een activiteit. De activiteiten kunnen heel verschillend zijn: het kan gaan om senioren die samen met de kinderen schaken, aan techniek werken of tuinieren. Er zijn ook senioren die graag over vroeger vertellen. De kinderen kunnen de senioren ook interviewen over hun beroep bijvoorbeeld. Op stap met een groep kinderen naar senioren vraagt enige begeleiding.</p>
<p><i>Hoe kun je de vooruitgang meten?</i> De voortgang is te meten door met kinderen na afloop te praten over hun ervaringen en verwachtingen.</p>

<p><i>Naam werkwijze</i> Warmetruiendag</p>
<p><i>Voor welke groep geschikt</i> Voor alle groepen geschikt, maar misschien beter vanaf groep 3</p>
<p><i>Wat is het doel?</i> De <i>Greenchoice Warme Truiendag</i> wordt jaarlijks op of rond 16 februari gehouden, de verjaardag van het Kyoto-protocol. Dat is de dag waarop in 2005 de Kyoto-overeenkomst in werking trad. De bedoeling van het Kyoto-protocol is om de uitstoot van broeikasgassen, die leiden tot klimaatverandering, wereldwijd te verminderen. De dag herinnert iedereen aan de afspraken van het verdrag: ook in Nederland moet de uitstoot van broeikasgassen verminderen.</p>
<p><i>Hoe werkt het? Didactische aanwijzingen</i> Het idee van de <i>Greenchoice Warme Truiendag</i> is simpel. Trek een warme trui aan, zet de verwarming lager, bespaar 7% energie per graad en dus 7% CO₂-uitstoot. Daarnaast kun je de actie aankleden met leuke en energiezuinige acties om het belang van energiebesparing bij zo veel mogelijk mensen onder de aandacht te brengen. Kijk bij 'Wat kun je doen?' thuis, op school, op de campus of op je werk of laat je inspireren door acties van anderen. Je kunt natuurlijk ook zelf een actie toevoegen door je op de homepage bij de draaiknop aan te melden. Op deze site vind je ook posters en ander actiemateriaal. Op de website staan allerhande tips om de aandacht voor klimaatverandering in te beden in leuke activiteiten. Zie ook: www.warmetruiendag.nl</p>
<p><i>Hoe kun je de vooruitgang meten?</i> Te koppelen aan wereldoriëntatie.</p>

<p><i>Naam werkwijze</i></p> <p>Herdenking en viering 4 en 5 mei</p>
<p><i>Voor welke groep geschikt</i></p> <p>Bovenbouw</p>
<p><i>Wat is het doel?</i></p> <p>Op vier mei herdenken we de gevallen van de Tweede Wereldoorlog en alle missies die Nederland daarna heeft uitgevoerd in internationaal verband.</p> <p>Op 5 mei vieren we Bevrijdingsdag van de Tweede Wereldoorlog.</p>
<p><i>Hoe werkt het? Didactische aanwijzingen</i></p> <p>Vier en vijf mei bieden tal van mogelijkheden om aandacht te geven aan thema's als vrijheid, oorlog en vrede, herdenken, vrije meningsuiting, etc.</p> <p>Op de website www.4en5mei.nl zijn materialen en tips te vinden. Voorbeelden hiervan zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Adopteer een monument – Nationaal aandenken: vrijheid geef je door – SchoolTV Weekjournaal – Lesmateriaal oorlogenvrede.nl
<p><i>Hoe kun je de vooruitgang meten?</i></p> <p>Te koppelen aan wereldoriëntatie.</p>

<p><i>Naam werkwijze</i> Opruimen in de buurt</p>
<p><i>Voor welke groep geschikt</i> Bovenbouw</p>
<p><i>Wat is het doel?</i> Door deelname aan schoonmaakacties in de buurt leren kinderen dat ze daadwerkelijk ook deelnemer zijn van de openbare ruimte en dat iemand de rommel moet opruimen.</p>
<p><i>Hoe werkt het? Didactische aanwijzingen</i> Je kunt eventueel samenwerken met de gemeente (plantsoenendienst), maar het kan ook zelfstandig. Bekende projecten zijn: opzoomeren (Rotterdam)</p>
<p><i>Hoe kun je de vooruitgang meten?</i> Reflexief gesprek met de kinderen voor en na afloop.</p>

<p><i>Naam werkwijze</i></p> <p>Leerlingen evalueren leerkrachten</p>
<p><i>Voor welke groep geschikt</i></p> <p>Groep 7/8</p>
<p><i>Wat is het doel?</i></p> <p>Het doel is leerlingen kritisch te laten nadenken over de rol van de leerkracht. Zij leren daarbij de ander te waarderen op zijn of haar bijdrage en wat dat voor hen zelf oplevert. Het past bij burgerschap omdat leerlingen leren hun mening te vormen, een inbreng te hebben, feedback te geven.</p>
<p><i>Hoe werkt het? Didactische aanwijzingen</i></p> <p>Het is voorstelbaar dat scholen en leerkrachten dit eng of spannend vinden. Het hoeft ook geen eindeloze vragenlijst te zijn of een functioneringsgesprek.</p> <p>Maak een eenvoudige vragenlijst, met bijvoorbeeld zeven tot tien kenmerken van de omgang. Voorbeelden zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> – De juf kan goed uitleggen. – De juf kan goed luisteren. – De juf is duidelijk. – De meester kan een mooi verhaal vertellen. – Wat ik goed vind aan de meester is ... <p>En zo verder, afhankelijk van de zaken die je als leerkracht zelf belangrijk vindt.</p> <p>Je zou zelfs aan de leerlingen kunnen vragen wat er op het lijstje zou moeten staan.</p> <p>De 'beoordeling' kan met cijfers, maar het kan ook met icoontjes (😊   😐   😞)</p> <p>Neem de beoordeling niet persoonlijk op. Zie het als interessante informatie van de leerlingen.</p>
<p><i>Hoe kun je de vooruitgang meten?</i></p> <p>Op den duur kun je vaststellen of leerlingen zich een beter beeld kunnen vormen van de kwaliteiten van de leerkracht en daar ook op kunnen reflecteren.</p>

<p><i>Naam werkwijze</i> Vieringen</p>
<p><i>Voor welke groep geschikt</i> Alle leerlingen en de ouders</p>
<p><i>Wat is het doel?</i> Het doel van vieringen is het vormen van een gemeenschapsgevoel, het idee dat je samen deel uitmaakt van een cultuurobject, een gemeenschap. Voor leerlingen is het belangrijk om kennis te maken met de rituelen, ook al zijn ze bijvoorbeeld van huis uit geen onderdeel van hun eigen cultuur. Daarnaast is het belangrijk dat leerlingen kennis krijgen van de betekenis van de vieringen. Bijvoorbeeld: Kerstmis, Pasen, Suikerfeest, Lichtjesfeest, Sint Maarten, ... Bij scholen die werken vanuit een levensbeschouwing, zijn de feesten als vanzelf ingebed in de schoolcultuur. Andere scholen kunnen de vieringen vanuit wereldoriëntatie vormgeven.</p>
<p><i>Hoe werkt het? Didactische aanwijzingen</i> De vieringen zijn vaak ingebed in een voorbereidingsperiode. Van tevoren wordt met de kinderen al gesproken over het feest, wat er gaat gebeuren, misschien dragen de kinderen ook bij aan het feest. Eten is vaak een belangrijk onderdeel van feest. Ook ouders kunnen worden betrokken bij de viering.</p>
<p><i>Hoe kun je de vooruitgang meten?</i></p>

<p><i>Naam werkwijze</i> Boomplantdag/boomfeestdag www.boomfeestdag.nl</p> <p>De boomplantdag valt meestal in maart.</p>
<p><i>Voor welke groep geschikt</i> Groep 6 en 7, maar ook geschikt voor de hele basisschool</p>
<p><i>Wat is het doel?</i> Sluit aan bij duurzaamheidsdoelen. Bomen zorgen voor leven; zonder bomen is er geen leven op aarde. Het verhaal over de schone lucht is meer dan bekend en het meest genoemd door kinderen als ze gevraagd worden naar het belang van bomen. Bomen in steden zorgen ervoor dat mensen zich lekkerder voelen en gezonder. Bomen zijn namelijk belangrijk voor een goede biodiversiteit en biodiversiteit zorgt op haar beurt voor onze gezondheid, want als de biodiversiteit wordt aangetast, wordt het leven van mens, dier en plant bedreigd. Denk maar eens aan fruitbomen en andere bloem- en vruchtdragende bomen: belangrijk voor de bij, maar ook voor vogels. Basisschoolgroepen 6 en 7 kunnen met dit thema een groot aantal zaken rondom bomen, parken en bossen belichten tijdens het planten, maar ook met educatie. Denk maar aan de biologie van een boom zoals: stam, takken en wortels. Hout geeft stevigheid aan de boom en is verder betrokken bij het transport van water en voedingsstoffen van de wortels naar de bladeren. Houtzwammen (paddenstoelen) groeien op een boom of een boomstobbe. Het doel is kinderen het belang bij te brengen van bomen.</p>
<p><i>Hoe werkt het? Didactische aanwijzingen</i> Sinds 1990 plant de Stichting Nationale Boomfeestdag de Geboortebomen voor nieuwe wereldburgers in speciale Geboortebossen. Zie hiervoor de website. De school kan met de groep een of meer bomen planten.</p>
<p><i>Hoe kun je de vooruitgang meten?</i> Inzicht in het belang van bomen kan op schooleigen wijze worden getoetst.</p>

<p><i>Naam werkwijze</i> Gehandicapten werken in restaurant (brede school)</p>
<p><i>Voor welke groep geschikt</i> Geschikt voor de gehele school</p>
<p><i>Wat is het doel?</i> Door het aanstellen en begeleiden van gehandicapten in het restaurant van de school (bijvoorbeeld een multifunctionele accommodatie) komen kinderen dagelijks in aanraking met gehandicapten. Hierdoor kunnen ze meer begrip en respect ontwikkelen voor mensen met een handicap.</p>
<p><i>Hoe werkt het? Didactische aanwijzingen</i> Het is verstandig om alert te blijven op het gedrag van de kinderen en bij ongewenst gedrag een gesprek aan te gaan met de kinderen over hun gedrag. Daarnaast is het ook denkbaar om gericht een gesprek te organiseren tussen de kinderen en de gehandicapten om hen beter met elkaar kennis te laten maken.</p>
<p><i>Hoe kun je de vooruitgang meten?</i> Hier is geen toets voor.</p>

<p><i>Naam werkwijze</i> Schaduwverkiezingen bij landelijke verkiezingen</p>
<p><i>Voor welke groep geschikt</i> Geschikt voor de bovenbouw</p>
<p><i>Wat is het doel?</i> De verkiezingsstrijd trekt in de media vaak veel aandacht en dat ontgaat de kinderen niet. Vaak is een officieel stembureau ook nog ingericht in de school. Hoewel kinderen de achtergronden van de partijprogramma's wellicht niet helemaal doorgronden, kun je wel een schaduwverkiezing houden, als een soort ritueel. Dat biedt een gelegenheid om tal van begrippen te behandelen, zoals stemmen, partijen, minderheid, meerderheid, kabinetsformatie, het aantal zetels in de kamer, etc. Het doel is dat kinderen zich bewust worden van hun rol als burger en de mogelijkheid om te stemmen.</p>
<p><i>Hoe werkt het? Didactische aanwijzingen</i> In de weken voor de verkiezingen kun je in de lessen de schaduwverkiezing aankondigen, je kunt dit opbouwen tot de dag van de verkiezingen. Als leerkracht kun je het zo breed maken als je wilt. Je kunt leerlingen zelf een partij laten oprichten, dan hoef je je niet te spiegelen aan de landelijke partijprogramma's. Kinderen kunnen een eigen partijprogramma maken en eigen partij campagne, wellicht ook het een debat. Het beste is dat te doen met onderwerpen die dicht bij de eigen leefwereld liggen.</p>
<p><i>Hoe kun je de vooruitgang meten?</i> Hier is geen toets voor. Het is wel een prima gelegenheid om aan te grijpen om veel begrippen aan de orde te stellen.</p>